

ข้อมูลทั่วไปเทศบาลตำบลพัคฆภูมิพิสัย

เทศบาลตำบลพัคฆภูมิพิสัยเป็นศูนย์กลางหลักของอำเภอพัคฆภูมิพิสัย มีพื้นที่ ๑๑.๐๔ ตารางกิโลเมตร และได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาล เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ ครอบคลุม ๒ ตำบล ๑๒ ชุมชน ประกอบด้วย

- ตำบลปะหลานมี ๘ ชุมชน ได้แก่

- | | |
|-------------------|----------------------|
| ๑. ชุมชนปะหลาน๑ | หมู่ที่ ๑ |
| ๒. ชุมชนปะหลาน ๒ | หมู่ที่ ๒ |
| ๓. ชุมชนเมืองเจีย | หมู่ที่ ๘ (บางส่วน) |
| ๔. ชุมชนโนนสูง | หมู่ที่ ๑๐ (บางส่วน) |
| ๕. ชุมชนปะหลาน ๓ | หมู่ที่ ๑๓ |
| ๖. ชุมชนปะหลาน ๔ | หมู่ที่ ๑๔ (บางส่วน) |
| ๗. ชุมชนเมืองเก่า | หมู่ที่ ๑๕ (บางส่วน) |
| ๘. ชุมชนโนนเขาคำ | หมู่ที่ ๑๖ (บางส่วน) |

- ตำบลลานสะแก มี ๔ ชุมชน ได้แก่

- | | |
|-----------------------|----------------------|
| ๑. ชุมชนสระสี่เหลี่ยม | หมู่ที่ ๑ |
| ๒. ชุมชนหนองไผ่ | หมู่ที่ ๒ (บางส่วน) |
| ๓. ชุมชนโนนม่วง | หมู่ที่ ๑๒ (บางส่วน) |
| ๔. ชุมชนสนามชัย | หมู่ที่ ๑๖ |

การเมืองการปกครอง

อำเภอพัคฆภูมิพิสัยมี ๑๔ ตำบล ๒๒๗ หมู่บ้าน จำนวนหลังคาเรือน ๒๗,๖๘๑ ครัวเรือนมีประชากรทั้งหมด ๘๖,๔๓๗ คน (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๘) ดังนี้

๑. ด้านการปกครองท้องที่ อำเภอพัคฆภูมิพิสัย แบ่งเขตการปกครองตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองพ.ศ. ๒๔๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็น ๑๔ ตำบล ๒๒๗ หมู่บ้าน

๒. ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ๑ เทศบาล ๑๔ องค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

๓. การเมืองระดับท้องถิ่น มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน ๒ คน นายกเทศมนตรีตำบล จำนวน ๑ คน สมาชิกสภาเทศบาลตำบล ๑๒ คน นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑๔ คน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๔๓๐ คน

เทศบาลตำบลพัคฆภูมิพิสัย มีอาณาเขตปกครองดังนี้

ด้านเหนือ ตั้งแต่หลักเขตที่ ๑ ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนไปอำเภอนาเชือกด้านตะวันออกซึ่งวัดจากจุดกึ่งกลางถนนเลี้ยวเมืองบ้านหนองไผ่ ขึ้นไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือตามแนวถนนสาย พยัคฆ์-นาเชือก ด้านทิศตะวันออกเป็นระยะทาง ๑๖๖ เมตร และจากหลักเขตที่ ๑ วัดระยะในแนวตรงไปทางทิศตะวันออกตัดถนนสายเข้าวัดป่าพยัคฆวนาราม ระยะห่างจากเส้นกึ่งกลางถนนเลี้ยวเมืองบ้านหนองไผ่ ๑๕๐ เมตร ไปทางทิศตะวันออกตัดถนนภายในหมู่บ้านหนองไผ่ ข้างศาลากลางบ้านหลังเก่า ระยะห่างจากเส้นกึ่งกลางถนนเลี้ยวเมืองบ้านหนองไผ่ ๑๔๕ เมตร ไปทางทิศตะวันออกตัดถนนสายบ้านหนองไผ่-บ้านหนองสนม ระยะห่างจากเส้นกึ่งกลางถนนเลี้ยวเมืองบ้านหนองไผ่ ๑๕๐ เมตร ไปทางทิศตะวันออกถึงหลักเขตที่ ๒ เป็นระยะ ๑,๗๑๐ เมตร

หลักเขตที่ ๒ ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนไปอำเภอวาปีปทุม ด้านทิศตะวันออกของถนน ซึ่งวัดจากจุดกึ่งกลางระหว่างถนนเลี้ยวเมืองบ้านหนองไผ่ กับถนนพยุภ-วาปีปทุม ขึ้นไปตามแนวถนนพยุภ-วาปีปทุม ด้านทิศตะวันออกเป็นระยะ ๑๒๓ เมตร จากหลักเขตที่ ๒ วัดระยะเป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ถึงหลักเขตที่ ๓ เป็นระยะ ๒,๒๙๐ เมตร

ด้านทิศตะวันออก **จากหลักเขตที่ ๓** ซึ่งอยู่ริมทางด้านทิศเหนือของถนนสายพยุภ - บ้านหัวหมุ บริเวณสี่แยกท้ายหมู่บ้านเมืองเจีย เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ถึงหลักเขตที่ ๔ เป็นระยะ ๑,๒๔๐ เมตร

ด้านทิศใต้ **หลักเขตที่ ๔** ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากกึ่งกลางสี่แยกเข้าบ้านเมืองเจียไปทางทิศตะวันออกตามแนวเส้นทางหลวงสายประทาย-ยโสธร เป็นระยะ ๒๑๐ เมตร และวัดระยะจากกึ่งกลางทางหลวงสายประทาย-ยโสธร เป็นเส้นตรงไปทางทิศใต้ ระยะ ๒๐๐ เมตร

จากหลักเขตที่ ๔ ไปทางทิศตะวันตกขนานทางหลวงสายประทาย - ยโสธร โดยมีระยะห่างจากเส้นกึ่งกลางทางหลวงสายประทาย-ยโสธร เป็นระยะ ๒๐๐ เมตร ตลอดแนวถึงหลักเขตที่ ๕ เป็นระยะ ๕,๔๑๓ เมตร ด้านทิศตะวันตกหลักเขตที่ ๕ ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนสายเข้าบ้านดงสมัดด้านทิศตะวันตก วัดระยะจากจุดกึ่งกลางสายประทาย-ยโสธร ไปทางทิศใต้ ๒๐๐ เมตร

จากหลักเขตที่ ๕ เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ตัดทางหลวงสายประทาย-ยโสธร ด้านทิศเหนือ ระยะห่างจากถนนที่เชื่อมระหว่างทางหลวงสายประทาย-ยโสธร กับถนนพยุภ-เม็กดำ ด้านทิศตะวันตก ๔๖ เมตร ผ่านทุ่งนาแล้วตัดถนนสายพยุภ-เม็กดำ ด้านทิศเหนือระยะห่างจากริมถนนสายเข้าบ้านโนนสูง ด้านทิศตะวันตก ๒๐๐ เมตร วัดผ่านคลองจอบแล้วเป็นเส้นตรงผ่านทุ่งนาบรรจบหลักเขตที่ ๑

สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของเทศบาลตำบลพยุภภูมิพิสัย ด้านทิศเหนือเป็นที่ราบค่อนข้างสูงและมีป่าเบญจพรรณ ซึ่งเป็นที่ของวัดป่าพยุภขวนาราม รวมเนื้อที่ประมาณ ๕๐ ไร่ อยู่รอบเขตเทศบาลฯ ตำบลปะหลาน มีสระน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลางหลายแห่งคือสระบัว สระฝ่อ สระหมู สระหว่า สระหญ้าคา สระจอก คลองจอบ และคลองโดน

สภาพภูมิอากาศ

พื้นที่อำเภอพยุภภูมิพิสัย และเทศบาลตำบลพยุภภูมิพิสัย มีสภาพภูมิประเทศแบบเมืองร้อน มี ๓ ฤดู กล่าวคือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ เดือนมีนาคม ถึงเดือนเมษายน

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนกันยายน

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์

สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปคือ ในฤดูร้อนจะร้อนอบอ้าว ในฤดูหนาว มีอากาศหนาวแห้งแล้ง ลมพัดแรงเป็นบางครั้ง ส่วนฤดูฝน มีฝนตกค่อนข้างน้อย ในบางปีประสบภาวะน้ำท่วม เนื่องจากน้ำไหลหลากจากทางตอนเหนือของอำเภอพยุภภูมิพิสัย ในบางปีประสบภาวะแห้งแล้ง เนื่องจากฝนไม่ตกตามฤดู

ทรัพยากรธรรมชาติ

๑. ทรัพยากรดิน

ลักษณะดินของเทศบาลตำบลพัคฆภูมิพิสัยและบริเวณโดยรอบ เป็นดินร่วนปนทรายไม่อุ้มน้ำ ในปีที่มีปริมาณน้ำฝนน้อยจะเกิดปัญหาน้ำขาดแคลนสำหรับการเพาะปลูก ดังนั้นจึงต้องการระบบชลประทานสำหรับการเกษตร เนื่องจากบริเวณ โดยรอบของเทศบาลส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม มีการเพาะปลูกข้าวเหนียวและข้าวหอมมะลิ

๒. ทรัพยากรน้ำ

ในเขตเทศบาลตำบลพัคฆภูมิพิสัยมีหนองน้ำ ๑๔ แห่ง คือ สระบัว สระจอก สระแก สระผือ สระหญ้าคา สระเกาะ สระหว่า สระปู้ตา สระสี่เหลี่ยม หนองอ่างเกลือ หนองบึงผือ หนองบึงสิงห์ทอง หนองบึงใหญ่ สระยาว สภาพแหล่งน้ำส่วนใหญ่ มีสภาพที่ดี สำหรับพื้นที่ในเขตเทศบาลด้านทิศเหนือ เป็นที่ราบค่อนข้างสูง ส่วนกลางและส่วนใต้ของพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มคล้ายแอ่งกระทะ

๓. ทรัพยากรป่าไม้

ในเขตเทศบาลตำบลพัคฆภูมิพิสัย ไม่มีพื้นที่ที่เป็นป่าไม้ต้นไม้ส่วนใหญ่จะเกิดเองตามธรรมชาติและส่วนที่เทศบาลร่วมกับส่วนราชการปลูกในงานรัฐพิธีต่างๆ บริเวณโดยรอบอ่างน้ำต่างๆ และริมถนน

แหล่งท่องเที่ยว

เทศบาลตำบลพัคฆภูมิพิสัยไม่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และเป็นสถานที่ที่จะพัฒนาเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ คือ สวนพุทธ ตั้งอยู่บนถนนพุทธรักษา โดยมีเนื้อที่ประมาณ ๑๓ ไร่ ซึ่งเทศบาลได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เพื่อปรับปรุง ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว เนื่องจากมีโบสถ์ที่ตั้งอยู่บริเวณใจกลาง เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์และเป็นที่เคารพบูชาของราษฎรทั่วไป และมีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวงานประจำปีของอำเภอทุกปี คือ มี่งานประเพณีลอยกระทง โดยจะจัดเดือนพฤศจิกายนของทุกปี นอกจากนี้มีงานประเพณีสงกรานต์ในเดือนเมษายน งานประเพณีบุญบั้งไฟเดือนพฤษภาคมของทุกปี

ข้อมูลพื้นฐานด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๑. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร

๑) การคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมขนส่งจังหวัดมหาสารคาม อาศัยทางบกเป็นหลัก โดยทางเทศบาลตำบลพัคฆภูมิพิสัยสามารถติดต่อกับพื้นที่ข้างเคียง ได้อย่างสะดวก ด้วยการคมนาคมทางรถยนต์ รายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. การคมนาคมติดต่อระหว่างเทศบาลตำบลพัคฆภูมิพิสัยกับอำเภอและจังหวัด โดยทางหลวง ติดต่อกับอำเภอต่างๆ มีดังนี้

๑.๑ ทางหลวงแผ่นดินสายพัคฆภูมิพิสัย-พุทไธสง (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๒) ระยะทางในเขตอำเภอ ๑๑ กิโลเมตร

๑.๒ ทางหลวงแผ่นดินสายพัคฆภูมิพิสัย – ยางสีสุราช - นาเชือก – บรบือ - มหาสารคาม (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๙) ระยะทางในเขต ๑๐ กิโลเมตร ทางหลวงแผ่นดินสายพัคฆภูมิพิสัย-นาตุ่น-วาปีปทุม-มหาสารคาม (ทางหลวง แผ่นดินหมายเลข ๒๐๔๕,๒๐๔๐) ระยะทางในเขตอำเภอ ๑๕ กิโลเมตร

๑.๓ ทางหลวงแผ่นดินพยุหะภูมิพิสัย- บ้านเม็กดำ ระยะทางในเขตอำเภอ ๑ กิโลเมตร

๑.๔ ทางหลวงแผ่นดินสายพยุหะภูมิพิสัย - สตึก - บุรีรัมย์ (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๙) ระยะทางในเขตอำเภอ ๕ กิโลเมตร

๑.๕ ทางหลวงแผ่นดินสายพยุหะภูมิพิสัย - เกษตรวิสัย - สุวรรณภูมิ (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๒)ระยะทางในเขตอำเภอ ๒๒ กิโลเมตร

๑.๖ ทางหลวงชนบทสายบ้านเม็กดำ - บ้านโคกลำ ระยะทางในเขตอำเภอ ๙ กิโลเมตร

๑.๗ ทางหลวงชนบทสายบ้านหนองอีเข็ม - บ้านโนนแคน ระยะทางในเขตอำเภอ ๑๐ กม. เส้นทางเชื่อมระหว่างตำบลและหมู่บ้าน เป็นถนนลาดยางและคอนกรีต

๒. การคมนาคมติดต่อภายในเทศบาลตำบลพยุหะภูมิพิสัย

๒.๑ ถนนสายประธาน ได้แก่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๒ และ หมายเลข ๒๑๙

๒.๒ ถนนสายหลัก ได้แก่ ถนนวิจิตรราษฎร์บำรุง ถนนสุวรรณวงค์ ถนนมิตรภาพสัมพันธ์ และ ถนนนุดจรัส

๒.๓ ถนนสายรอง ได้แก่ ถนนราษฎร์สามัคคี ถนนราษฎร์พัฒนา ถนนดำรงราษฎร์ ถนนรอบ-เมือง ถนนโพธิ์ชัยนิมิต ถนนปะหลาน ถนนพุทธรักษา

๒.๔ ถนนสายย่อย ได้แก่ ซอยเทศบาล ๑ ซอยเทศบาล ๒ ซอยสันติสุข ซอยสันติธรรม ซอยบูรพา ซอยมิตรภาพสัมพันธ์ ซอยปู่ตา ซอยลมโชย ซอยร่วมใจ ซอยปะหลาน ๑,๒,๓,๔ ฯลฯ

สถานีขนส่ง

สถานีขนส่งในเขตเทศบาลตำบลพยุหะภูมิพิสัย มี ๑ แห่ง อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ตั้งอยู่บนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๙ โดยมีรถโดยสารประจำทางที่ผ่านเข้ามาในพื้นที่ทั้งรถโดยสารระหว่างจังหวัด รถโดยสารระหว่างอำเภอ และรถสองแถว วิ่งระหว่างตำบลทุกตำบลในอำเภอพยุหะภูมิพิสัย ซึ่งเส้นทางการเดินรถของรถสองแถว จะผ่านเข้าไปทุกหมู่บ้านของอำเภอพยุหะภูมิพิสัย

การสื่อสาร

๑. การไปรษณีย์

การสื่อสารไปรษณีย์ในเขตเทศบาลตำบลพยุหะภูมิพิสัย มีทำการไปรษณีย์ ๑ แห่ง คือ การไปรษณีย์อำเภอพยุหะภูมิพิสัย ตั้งอยู่ถนนวิจิตรราษฎร์บำรุง

๒. โทรศัพท์

การสื่อสารทางด้านโทรศัพท์ในเขตเทศบาลตำบลพยุหะภูมิพิสัย โดยมีโทรศัพท์พื้นฐานเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีโทรศัพท์เคลื่อนที่ ระบบ ๙๐๐ ซึ่งติดตั้งสถานีเครือข่ายส่งสัญญาณที่ชุมสายโทรศัพท์พยุหะภูมิพิสัย ระบบ ๘๐๐ ซึ่งติดตั้งสถานีเครือข่ายส่งสัญญาณที่ ทำการไปรษณีย์พยุหะภูมิพิสัย สังกัดการสื่อสารแห่งประเทศไทย ให้บริการระบบ DTAC ติดตั้งสถานีเครือข่ายส่งสัญญาณที่ หมู่ที่ ๑๖ ต.ปะหลาน และระบบ GSM ติดตั้งสถานีเครือข่ายส่งสัญญาณที่บ้านปะหลาน หมู่ที่ ๑ ต. ปะหลาน(ข้อมูลองค์กรโทรศัพท์สาขาอำเภอพยุหะภูมิพิสัย ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙)

ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

๑) การไฟฟ้า

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพัคฆภูมิพิสัย ได้รับการบริการด้านกระแสไฟฟ้าอย่างทั่วถึง ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอพัคฆภูมิพิสัย (ข้อมูลจากสำนักงานการไฟฟ้าฯ สาขาอำเภอพัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙)

๒) การประปา

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพัคฆภูมิพิสัย ได้รับการบริการการประปาอย่างทั่วถึงโดยมีผู้ใช้น้ำ ประปา และน้ำผิวดิน ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของการประปาส่วนภูมิภาคอำเภอพัคฆภูมิพิสัยและมีประชากรอีกบางครัวเรือน (ในหมู่บ้านโนนสูง เมืองเก่า, เมืองเจีย) ยังไม่มีน้ำประปาใช้ ขณะนี้อาศัยน้ำจากบ่อผิวดินหรือการขุดเจาะบาดาลในการอุปโภค บริโภค ซึ่งทางเทศบาลได้ประสานกับทางประปาส่วนภูมิภาคพัคฆภูมิพิสัยเพื่อให้ขยายระบบประปาบริการประชาชนให้ทั่วถึงต่อไป (ข้อมูลจากสำนักงานการประปาฯ สาขาอำเภอพัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙)

ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจ

๑. การเกษตรกรรม

ในเขตเทศบาลมีพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ ๑,๒๕๐ ไร่ ส่วนใหญ่ปลูกข้าวประมาณ ๘๐% อีก ๒๐% ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น และพืชผักชนิดต่างๆ การเกษตรอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก

๒. การอุตสาหกรรม

การประกอบกิจการอุตสาหกรรมในเขตเทศบาลตำบลพัคฆภูมิพิสัย มีจำนวน ๑๓ แห่ง ได้แก่

- โรงงานผลิตน้ำดื่ม ๑ แห่ง
- โรงงานผลิตวัสดุก่อสร้าง ๔ แห่ง
- โรงสีขนาด ๕๐ เกวียน ๑ แห่ง

๓. การพาณิชย์กรรม

การค้าและการบริการของเทศบาลตำบลพัคฆภูมิพิสัย เป็นการทำธุรกิจขนาดเล็ก ขนาดกลาง ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพเป็นสำคัญ ย่านพาณิชย์กรรมส่วนใหญ่ ตั้งอยู่ตอนกลางในเขตเทศบาลตำบลพัคฆภูมิพิสัย ร้านค้าประกอบกิจการพาณิชย์กรรม ประกอบด้วย

- ธนาคาร ๕ แห่ง
- ร้านขายวัสดุก่อสร้าง ๗ แห่ง
- ร้านขายเสื้อผ้า ๑๒๐ แห่ง
- ร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม ๖๐ แห่ง
- ร้านขายสินค้าเกี่ยวกับการเกษตร ๑๔ แห่ง
- ร้านขายสินค้าเบ็ดเตล็ด ๑๕๑ แห่ง

การบริการ

โรงแรม ๒ แห่ง
สถานบริการน้ำมัน/แก๊ส ๗ แห่ง
สถานีขนส่ง ๑ แห่ง
ร้านตัดผม ๑๐ แห่ง
ร้านเสริมสวย ๓๒ แห่ง

๔. ตลาดสด

ตลาดสดในเขตเทศบาลตำบลพัคฆภูมิพิสัย มีจำนวน ๑ แห่ง ตั้งอยู่บนถนนวิชิตราษฎร์บำรุง เป็นตลาดสดที่ได้มาตรฐาน ก่อสร้างเสร็จเมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๕๕๑ และตลาดถนนคนเดินหน้าตลาดสดเทศบาลตำบลพัคฆภูมิพิสัย (เวลา ๑๕.๐๐-๑๙.๐๐ น.)

๕. สถานธนาณูปาล

อำเภอพัคฆภูมิพิสัย มีสถานธนาณูปาล ๑ แห่ง ซึ่งอยู่ในความควบคุมของเทศบาลตำบลพัคฆภูมิพิสัย เปิดให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนที่มีความต้องการเงินระยะสั้น มีผู้ใช้บริการในปีหนึ่งๆ เป็นจำนวนมาก

ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม

๑. การศึกษา

ประชาชนในเขตเทศบาลส่วนใหญ่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสถานศึกษาในเขตเทศบาล ดังนี้
สถานศึกษาเอกชน ๒ แห่ง ประกอบด้วย

๑. โรงเรียนเซนต์แมรีพัคฆภูมิพิสัย (เปิดสอนระดับอนุบาล ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น)
๒. โรงเรียนอนุบาลเอี่ยมสุข (เปิดสอนระดับอนุบาล ถึงระดับประถมศึกษา)

สถานศึกษาของรัฐบาล ๕ แห่ง ประกอบด้วย

- ๑) โรงเรียนพัคฆภูมิพิสัย(เปิดสอนระดับอนุบาล ถึงระดับประถมศึกษา)
- ๒) โรงเรียนอนุบาลพัคฆภูมิพิสัย(เปิดสอนระดับอนุบาล ถึงระดับประถมศึกษา)
- ๓) โรงเรียนพัคฆภูมิวิทยาคาร(เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย)
- ๔) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลพัคฆภูมิพิสัย(เปิดสอนในระดับก่อนวัยเรียน และระดับอนุบาล ประถมศึกษา)
- ๕) ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย

๒. ศิลปวัฒนธรรม

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพัคฆภูมิพิสัยส่วนใหญ่เป็นคนพื้นเมืองชาวอีสานดั้งเดิม นับถือศาสนาพุทธ มีภาษาไทยอีสานเป็นภาษาในการสื่อสาร ผู้คนยึดมั่นขนบธรรมเนียมประเพณีโอบอ้อมอารี รักหมู่คณะ ร่าเริงสนุกสนาน จะเห็นได้จากความร่วมมือในการจัดงานประเพณีงานบุญ ซึ่งจะมีตลอดปี เรียกว่า “ฮีตสิบสอง ครองสิบสี่ ” เพราะมีความเคารพศรัทธาศาสนาให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่ รักถิ่นฐานบ้านเกิด จะยึดถือสิ่งที่บรรพบุรุษปฏิบัติสืบต่อกันมา ไม่ว่าจะเป็นการประกอบอาชีพหรือการกินอยู่ การรวมกลุ่มองค์กรต่างๆ เป็นองค์กรที่มีรูปแบบชัดเจน

๓. การศาสนา

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพยุหะภูมิพิสัยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประมาณ ร้อยละ ๙๙.๔๐ ศาสนาอื่น ประมาณร้อยละ ๑.๖๐ โดยศาสนสถานอันเป็นศูนย์รวมจิตใจ และที่ประกอบศาสนกิจของพุทธศาสนิกชน โดยมีสถาบันหรือองค์กรทางศาสนา ดังนี้

- วัด , สำนักสงฆ์ จำนวน ๔ แห่ง
- ศาลเจ้า จำนวน ๑ แห่ง
- โบสถ์(คริสต์จักร) จำนวน ๒ แห่ง

๔. ข้อมูลด้านสาธารณสุขของรัฐ

สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ

โรงพยาบาลชุมชน ขนาด ๙๐ เตียง	๑	แห่ง
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	๑	แห่ง
คลินิก(เอกชน)	๑๔	แห่ง
ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลตำบลพยุหะภูมิพิสัย	๑	แห่ง

๕. ชุมชน

จำนวนชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพยุหะภูมิพิสัยทั้งหมด ๑๒ ชุมชน และกลุ่มพลังมวลชน แบ่งได้ดังนี้

ชุมชน	ที่อยู่	จำนวนอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)	จำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐาน (อสม.)
ชุมชนปะหลาน ๑	หมู่ ๑ ต.ปะหลาน	๘ คน	๒๐ คน
ชุมชนปะหลาน ๒	หมู่ ๒ ต.ปะหลาน	๑๑ คน	๑๒ คน
ชุมชนปะหลาน ๓	หมู่ ๑๓ ต.ปะหลาน	๑๓ คน	๑๙ คน
ชุมชนปะหลาน ๔	หมู่ ๑๔ ต.ปะหลาน	๒๐ คน	๔๙ คน
ชุมชนเมืองเจีย	หมู่ ๘ ต.ปะหลาน	๑๙ คน	๑๗ คน
ชุมชนโนนสูง	หมู่ ๑๐ ต.ปะหลาน	๕ คน	๗ คน
ชุมชนเมืองเก่า	หมู่ ๑๕ ต.ปะหลาน	๑๔ คน	๑๑ คน
ชุมชนโนนเขาคำ	หมู่ ๑๖ ต.ปะหลาน	๑๗ คน	๒๘ คน
ชุมชนสระสี่เหลี่ยม	หมู่ ๑ ต.ลานสะแก	๖ คน	๑๔ คน
ชุมชนหนองไผ่	หมู่ ๒ ต.ลานสะแก	๓ คน	๑๒ คน
ชุมชนโนนม่วง	หมู่ ๑๒ ต.ลานสะแก	๙ คน	๑๒ คน
ชุมชนสนามชัย	หมู่ ๑๖ ต.ลานสะแก	๑๒ คน	๘ คน
รวม		๑๓๗	๒๐๙

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ภารกิจ/กิจกรรม งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วยงานที่ต้องออกไปช่วยเหลือประชาชน ยามเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินพร้อมทั้งเฝ้าระวังและเตรียมความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดสาธารณภัยทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็น อัคคีภัย อุทกภัย วาตภัย และภัยอื่นๆ ดังนั้นความพร้อมจึงเป็นสิ่งสำคัญที่หน้าที่ต้องมีและยึดถือปฏิบัติมีอัตราการกำลังและเครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องใช้ ประกอบด้วย

- อัตรากำลังพล จำนวน ๑๕ นาย
- สมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนสังกัดศูนย์ อปพร.ทต.พยุหภูมิพิสัย จำนวน ๑๓๗

คน

- รถยนต์บรรทุกน้ำดับเพลิง ขนาดความจุน้ำ ๑๐,๐๐๐ ลิตร จำนวน ๒ คัน
- รถบรรทุกน้ำดับเพลิง ขนาดความจุน้ำ ๖,๐๐๐ ลิตร จำนวน ๒ คัน
- รถยนต์เคลื่อนที่เร็วกู้ภัย (เล็ก) จำนวน ๑ คัน
- เครื่องยนต์สูบน้ำดับเพลิงชนิดหาบหาม จำนวน ๒ เครื่อง
- เรือยนต์ จำนวน ๑ ลำ
- เลื่อยโซ่ยนต์ จำนวน ๑ เครื่อง
- เบอร์โทรแจ้งเหตุ ๑๙๙ และ ๐๔๓-๗๙๑๑๙๙

ข้อมูลพื้นฐานด้านการเมือง - การบริหาร

๑. โครงสร้างการบริหารงานของเทศบาลตำบลพยุหภูมิพิสัย ประกอบด้วย

๑.๑ ฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สภาเทศบาล เป็นองค์กรทางการเมืองที่สำคัญ ทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติสมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน

๑.๒ ฝ่ายบริหาร ได้แก่ นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และรองนายกเทศมนตรีมาจากการแต่งตั้ง ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง(ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มีหลักการสำคัญ ประกอบด้วย การกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาไว้คราวละ ๔ ปี และการเพิ่มเติมสิทธิของราษฎรในการเสนอข้อบัญญัติและการถอดถอนสมาชิกรวมทั้งคณะบริหารท้องถิ่น

๒. อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลพยุหภูมิพิสัย

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ หมวด ๒ มาตรา ๑๖ และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง(ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ส่วนที่ ๓ มาตรา ๕๐,๕๑,๕๒,๕๓,๕๔ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลไว้ดังนี้

- (๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- (๒) การจัดให้มีการบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (๓) การจัดให้มีการควบคุมตลาด ท่าเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ

- (๔) การจัดสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ
- (๕) การสาธารณูปโภค
- (๖) การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
- (๗) การพาณิชย์ และส่งเสริมการลงทุน
- (๘) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (๙) การจัดการศึกษา
- (๑๐) การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กสตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส
- (๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของ

ท้องถิ่น

- (๑๒) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (๑๓) การจัดให้มีการบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (๑๔) การส่งเสริมการกีฬา
- (๑๕) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (๑๖) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (๑๗) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (๑๘) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- (๑๙) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (๒๐) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (๒๑) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (๒๒) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (๒๓) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัยโรงมหรสพ

และสาธารณสถานอื่นๆ

- (๒๔) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- (๒๕) การผังเมือง
- (๒๖) การขนส่งและวิศวกรรมจราจร
- (๒๗) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (๒๘) การควบคุมอาคาร
- (๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๓๐) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและการสนับสนุนการป้องกันและรักษา

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- (๓๑) กิจกรรมอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศ

กำหนด